

En våt filt på demokratin?

Hur enpartistyre påverkar det politiska samtalet

Erik Hultgren
Hampus Roslin

Abstract

Långvarigt styre av ett och samma parti är skadligt för det politiska samtalet, även på en mycket lokal nivå. Den slutsatsen kan dras efter en jämförelse av den politiska diskussionen i tre skånska kommuner, Vellinge, Lomma och Osby. I såväl en kvantitativ textanalys av lokaltidningarna, tidsmätningar av kommunfullmäktigemötena och intervjuer med fritidspolitiker framträder samma mönster, där Osby kommun (med skiftande majoritet i de senaste fem valen) har ett mer livaktigt politiskt samtal, medan det moderatdominerade Vellinge haft betydligt mindre diskussion.

Slutsatsen stärks ytterligare av att resultaten inte upprepas när samma mätningar görs 1985, då de tre kommunerna haft likartade majoritetsställningar i föregående val.

Nyckelord: media, enpartistyre, enpartidominans, demokrati, kommun, komparativ studie.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Frågeställning & teori.....	1
1.1.1	Det politiska samtalets roll för demokratin.....	2
1.1.2	De två arenorna.....	2
1.1.3	Enpartidominans kontra majoritetsdominans.....	3
1.2	Metod.....	4
1.2.1	Val av kommuner.....	4
1.2.2	Analysens tre ben.....	5
2	Analys	6
2.1	Intervjuerna.....	6
2.1.1	Den mediala arenan.....	7
2.1.2	Den politiska arenan.....	8
2.1.3	Det folkliga engagemanget.....	9
2.1.4	Resultat.....	10
2.2	Den politiska arenan.....	11
2.2.1	Resultatet.....	12
2.2.2	Hur såg det ut förr?.....	13
2.2.3	Andra forum än kommunfullmäktige.....	14
2.2.4	Möjliga invändningar.....	15
2.3	Den mediala arenan.....	16
2.3.1	Vad vi mäter.....	17
2.3.2	Resultat.....	18
2.3.3	Men, beror det verkligen på politiken?.....	20
2.3.4	Sammanfattning.....	22
2.3.5	Andra invändningar.....	23
3	Slutsats	24
3.1	Möjliga invändningar & fortsatt forskning.....	25
4	Referenser	26
4.1	Primärmaterial.....	26
4.2	Sekundärkällor.....	27

1 Inledning

När demokratiforskaren Larry Diamond i sin artikel "Thinking about hybrid regimes" försöker reda ut hur man skiljer demokratiska stater från, i grunden auktoritära, regimer med demokratiska drag och kulisser finner han ett tydligt samband i hur länge makthavarna regerat. Om samma person, eller parti, innehar makten under lång tid kan man med mycket stor säkerhet säga att landet inte är demokratiskt (Diamond, 2002, s.31-33).

Som exempel räknar han upp ett antal semidemokratiska stater med långvariga presidenter, Angola där presidenten suttit i 23 år, Kamerun i 35 år, Uganda i 16 år med flera (ibid). Om Diamond inte hade varit så fokuserad på stater hade han till sin lista kunnat lägga ett antal svenska kommuner som styrts av ett och samma parti under lång tid, Vellinge, Katrineholm eller Haparanda bara för att nämna ett fåtal. Samtidigt finns det ingen som skulle påstå att dessa kommuner är odemokratiska eller auktoritära.

Anledningen till att "årtalsteorin" fungerar så bra på stater ligger i det faktum att partier och politiker ständigt strävar efter makt. Det finns ingen som i längden nöjer sig med att sitta i opposition för alltid. När förlusterna blir alltför betungande anpassar man sig, ändrar strategi och lägger om politiken för att kunna ta makten och åtminstone förverkliga ett fåtal av sina idéer. "Nya moderaterna" är inget nytt koncept. Historiskt har partier lagt om såväl politik som retorik med jämna mellanrum. Redan på 30-talet visade socialdemokraterna prov på denna konst när man slängde ut revolutionärerna ur partiet och stal flera högerpatenterade uttryck, däribland folkhemmet (Ljunggren, 2007). 70 år senare finns det få uttryck som känns mer socialdemokratiska.

Vad är det då som gör att oppositionen i flera av Sveriges kommuner misslyckas, eller inte bryr sig om, att förändras för att locka nya väljare? Hur kan ett och samma parti klara av att hålla makten decennium efter decennium när det finns en mångfald av andra partier vars enda mål är att själva ta över makten?

1.1 Frågeställning & teori

Den övergripande frågeställningen för vår uppsats är således hur långvarig enpartidominans uppstår, men framför allt hur den kan bestå under längre tid. Det är ett brett ämne. För att kunna göra uppsatsarbetet möjligt att organisera och lättarbetat måste vi avgränsa oss. Vi kommer därför att koncentrera vårt arbete på frågan *hur långvarigt enpartistyre påverkar det politiska samtalet*, för att se om vi där kan finna svar på den mer övergripande frågan.

1.1.1 Det politiska samtalets roll för demokratin

Redan de gamla grekerna förstod vikten av diskussioner, samtal och ett fritt åsiktsbyte för att kunna fatta demokratiska beslut. För 3000 år sedan talade Aristoteles om "det politiska samhället" där beslut togs efter att frågor diskuterats öppet, personer bytt åsikter och kompromisser mejslats fram (Yack, 2006, s.419-434). Det var aldrig frågan om något utopiskt samhälle där folk formade sina åsikter helt fritt, istället spelade retoriken och politikerna stor roll. Det var genom öppna forum där politiker debatterade gentemot varandra som allmänheten kunde ta del av debatten och forma sina åsikter (ibid). Det stora flertalet personer var åskådare.

I dag diskuteras samtalets roll främst inom den deliberativa demokratiteorin. Samtalet, hävdar man här, är det enda sättet för politiker att legitimera sina beslut. Det är genom att idéer diskuteras och debatteras som individer formar sina åsikter, värderingar och preferenser. Att detta sker offentligt är det enda sättet att forma en allmän åsikt (Karlsson, 2004, s.214-218).

Dessutom fokuserar man även på de politiska representanternas ansvar för att samtalet ska komma till stånd. Det är här som vår undersökning får relevans. Det är politikernas ansvar att föra ut det politiska samtalet, att argumentera utifrån olika ståndpunkter samt stöta och blöta svåra frågor innan de tas upp till beslut (ibid). Genom samtalet formar alla individer (såväl medborgare som politiker) sina åsikter som man sedan använder när man röstar, i såväl allmänna val som kommunfullmäktigebeslut.

Samma tankegångar återkommer även i andra demokratiteorier. Deltagar-demokrater som fokuserar på folkets engagemang pekar också de på representanternas ansvar för att föra ut kunskap och idéer för att möjliggöra engageman och deltagande (Amnå, 2004, s.108). Även i deras ideal, där det är folket som bestämmer, genom stora inslag av direktdemokrati och annat deltagande ser man politikernas ansvar som essentiellt. Om det då finns strukturella orsaker (såsom enpartistyre) som påverkar det politiska livet så att detta ansvar inte tas, får det stora konsekvenser för väljarna och demokratin.

1.1.2 De två arenorna

Aristoteles idé om öppna forum där agitatorer kämpade emot varandra och större delen av allmänheten lyssnade på kan delas upp i två olika arenor, åskådarnas arena och politikernas.

Först har vi den politiska arenan, agitatorerna. I dagens värld, på kommunnivå, handlar det främst om nämndsmöten, fullmäktige samt andra tillfällen där politikerna möts och byter åsikter. Allmänheten kan förvisso ha tillträde till en del av dessa möten men en överväldigande majoritet av alla medborgare utnyttjar inte denna rätt.

Det är snarare den mediala arenan som är åskådarnas arena. Det är här som den stora allmänheten genom tv, radio, tidningar och annan massmedia får

information om vad som händer i kommunen och tar del av vad de olika partier och politiker har för åsikter.

Dessa två arenor existerar inte oberoende av varandra utan kompletterar och påverkar varandra. Det som skrivs i media påverkar vad politikerna diskuterar, samtidigt som media till stor del är beroende av den politiska arenan för vad de skriver¹.

Med denna uppdelning kan man tänka sig tre olika sätt som enpartistyre påverkar det politiska samtalet.

För det första att det inverkar negativt på såväl den mediala som den politiska arenan. Ju längre tid som det dominerande partiet har haft makten ju mer sjunker intresset för de andra partierna. En tillvaro i evig opposition är inget säljande utgångsläge och att värva nya kommunpolitiker försvåras. För de som vill förändra eller få gehör för sina idéer blir det enda möjliga att söka sig till det maktbärande partiet.

Samtidigt kan man tänka sig att arbetet i opposition känns hopplöst och meningslöst för de redan inblandade varför de lägger ner mindre tid och energi på politiken. Det politiska samtalet blir lidande då politikerna inte tar sitt ansvar att föra det, vare sig i fullmäktige eller i media. När det inte finns en motkraft som argumenterar mot det styrande partiet kommer även de att lägga ner mindre tid på samtalet då man inte behöver bemöta eller styrka sina beslut gentemot en opposition. Styret inverkar således negativt på båda arenorna (T1).

Den andra utvecklingen vore att arbetet inom kommunen visserligen känns meningslöst men man tror sig fortfarande kunna påverka politiken genom att skapa opinion bland allmänheten. Här skulle det politiska samtalet inom kommunen avta, men fortsätter istället på den mediala arenan (T2).

Vår undersökning skulle också kunna visa att det politiska livet minskar på den mediala arenan men inte på den politiska (T3). Ur ett sådant resultat bör man dra slutsatsen att enpartidominansen leder till en maktkoncentration inom kommunen där möjligheten att påverka främst sker genom påtryckningar på partiet. Vi kommer fortsättningsvis att referera till dessa teser som (T1), (T2) och (T3).

1.1.3 Enpartidominans kontra majoritetsdominans

För vår undersökning är det också viktigt att göra en urskiljning mellan enpartidominans och majoritetsdominans. Då undersökningen främst koncentrerar sig på frågan hur enpartidominansen påverkar det politiska samtalet är det av största vikt att kartlägga om det är långvarigt styre i sig självt som orsakar resultaten, eller det faktum att det enbart har varit ett parti som styrt länge.

¹ Man skulle också kunna tänka sig en tredje arena, den vardagliga kontakten människa till människa. Det är i det vardagliga samtalet som de som inte konsumerat nyheter får information om dem, samtidigt som de som har konsumerat diskuterar och bearbetar vad de läst. Denna arena är dock oerhört beroende av den mediala för att få någon reell politisk effekt varför vi inte väljer att inkludera den i vår analys.

I en kommun med flera olika partier vid makten under en längre tid finns det incitament för de olika partierna inom koalitionen att hålla igång det politiska samtalet för att markera sina egna ställningstaganden och särskilja sig från de övriga i koalitionen. Förhåller det sig så är det något som även oppositionen vinner på, då de kan rida på det samtal som redan finns och plocka upp idéer och fakta som annars kanske inte hade kommit upp på bordet.

Några liknande incitament finns inte i enpartikommuner.

1.2 Metod

1.2.1 Val av kommuner

Vi har valt att lägga upp vår undersökning som en komparativ studie mellan tre olika kommuner, Vellinge, Lomma och Osby. Dessa tre kommuner är utvalda på två huvudsakliga kriterier. Det första är hur den styrande partikonstellationen har sett ut i de senaste fem valen, 1991, 1994, 1998, 2002 och 2006. Här är Vellinge Kommun Sveriges klart tydligaste exempel på enpartidominans med en stabil majoritet för moderaterna i alla val och idag nära 70% av rösterna. Osby kommun, å andra sidan, har skiftat majoritet efter varje val sedan 1991 (Statistiska Centralbyrån, 2007a). Lomma Kommun finns med som en kontrollstation. Med en stabil borgerlig koalition sedan kommunens bildande kan den ge oss svaret på huruvida uppmätta förändringar är orsakade av enpartidominansen i sig eller det långvariga majoritetsstyret.

För det andra har vi försökt välja ut kommunerna efter en ”mest-likadesign” för att i möjligaste mån utesluta andra oberoende variabler och minimera riskerna för spuriösa samband (Esaiasson et al, 2007, s112-114). Detta har främst skett genom att vi valt tre historiskt borgerliga kommuner som är geografiskt närliggande. Den geografiska närheten anser vi är viktig då partiernas respektive organisationer är uppbyggda nationellt, regionalt och kommunalt. Det utbyte som finns kommunerna emellan sker troligen främst inom regionen. Dessutom bör alla kommunala avdelningar från samma parti som är med i undersökningen kunna räkna med ett likartat stöd från sin regionala organisation.

Det finns dock två större skillnader mellan kommunerna som vi känner oss nödgade att bemöta i förväg. Det första är kommunernas storlek. Vellinge kommun är den klart största av tre med 32 270 invånare, därefter Lomma med 19 434 och Osby med 12 634 (Statistiska Centralbyrån, 2007b). En skillnad på runt 250 % från den minsta till den största, något som med största sannolikhet har betydelse för resultatet. I stora kommuner är det lättare att rekrytera nya politiker som för det politiska samtalet vidare och man är mer intressant för mediebevakningen (Sjölin, 1985, s.45). Med tanke på att den största kommunen är Vellinge och den minsta Osby leder detta snarast till att resultaten snedvrids till **nackdel** för våra uppsatta teser. Om enparti- eller majoritetsstyret inverkar

negativt på det politiska samtalet kommer de skillnaderna enbart att förminska av kommunernas storlek.

Också demografin utgör en försvårande faktor för våra teser. Såväl Vellinge som Lomma placerar sig bland de tio rikaste kommunerna i Sverige, medan Osby befinner sig bland de hundra fattigaste. Liknande mönster uppstår om man jämför statistik för arbetslöshet, utbildning och andra sociala faktorer (Statistiska Centralbyrån, 2007c). Det är ett välkänt faktum i forskarvärlden att alla former av socialt engagemang är störst inom medelklassen, så även inom politiken (Gilljam, et al, 2003 s. 203). Samma sak gäller hur mycket information som man hämtar in via tidningar och annan media, även om en betydligt viktigare variabel i det sammanhanget är tillgången på information (Jerit et al, 2006 s.273)².

Sammanfattningsvis finns det med andra ord visserligen några rätt stora skillnader kommunerna emellan men i den mån de spelar roll så är det genom att sätta våra teser på ett betydligt hårdare prov.

1.2.2 Analysens tre ben

Själva undersökningen av kommunerna vilar på tre olika ben som alla kompletterar varandra.

Det första benet består av intervjuer med oppositionen och de styrande i kommunerna där de själva får berätta hur de upplever sin situation. Detta gäller såväl hur de upplever det politiska samtalet i kommunen och media som andra relaterade omständigheter såsom svårigheter att rekrytera nya politiker, om man har något formellt samarbete med andra partier etc.

Det andra benet består av en mätning av det politiska samtalet inom kommunerna. Främst bestående av mätning av hur mycket diskussioner man har på kommunfullmäktigemöten och vilken tillgång oppositionen har till nämnder och andra beslutsarenor.

Det tredje benet består av en mätning av det politiska samtalet i massmedia genom en kvantitativ innehållsanalys av den största tidningen i kommunerna, där vi mäter hur ofta kommunen belyses i media, vem som får uttala sig i dessa sammanhang och hur många av nyheterna som behandlar själva kommunalpolitiken.

Vi kommer att gå in mer i detalj hur de olika undersökningarna är gjorda i respektive avsnitt i analysdelen. Tanken är att de tre olika benen ska komplettera och stödja varandra. Det tredje benet mäter det politiska samtalet på den mediala arenan, det andra benet den politiska arenan och det första benet ger en tydligare och mer kvalitativ inblick i orsakerna och förhållandena bakom.

² Varför omfattningen av det politiska samtalet, precis det som vi ska mäta, blir en betydligt viktigare variabel än demografin.

2 Analys

2.1 Intervjuerna

Vi börjar med intervjuerna. För att få en klar bild av hur såväl opposition som majoritet upplever sin situation i respektive kommun har vi valt intervjua fyra kommunfullmäktigeledamöter från varje kommun, två från oppositionen och två från den styrande majoriteten. Även om intervjuerna är tänkta mer som ett kvalitativt och djupgående element än ett representativt ansåg vi det viktigt att en enskild person inte skulle få ge hela bilden av majoriteten/oppositionen i kommunen.

Vi har utgått från sex någorlunda öppna frågor som intervjuobjekten fått svara på:

1. Om ni vill få igenom förslag, genom vilka kanaler går ni då. Genom partiet, kommunfullmäktige, media eller privatpersoner/föreningar?
2. Tar du själv eller medlemmar i partiet kontakt med media för att belysa frågor eller händelser? Skriver ni i partiet insändare, ledare eller debattinlägg för att skapa diskussion angående en fråga?
3. Får erat parti tillräckligt med utrymme i de lokala medierna? Anser du att de lokala medierna är vinklade eller partiska för eller mot erat parti?
4. Hur ser ni på den politiska diskussionen i kommunen - Har oppositionen någon påverkan på besluten? Hur ser ni på samarbetet mellan opposition och styrande i kommunen?
5. Hur är samarbetet mellan oppositionspartierna i kommunen?
6. Hur är det politiska engagemanget från folket i kommunen? Är det lätt att värva nya politiker till de olika partierna? Vad beror engagemanget eller bristen på engagemang på?

För analysdelen kommer vi att dela upp frågorna i tre olika fack. Fråga 1-3 behandlar den mediala arenan (hur man skapar uppmärksamhet för sina idéer), fråga 4-5 den politiska och fråga 6 det allmänna engagemanget i kommunen.

2.1.1 Den mediala arenan

På den första frågan, hur man gör om man har egna förslag som man vill få igenom, svarade samtliga intervjuade att man i första hand går genom partiet och förankrar dem där. Jonas Svensson från folkpartiet anmärker dock att man som oppositionspolitiker i Vellinge kommun måste använda sig av alla till buds stående medel för att kunna få gehör för en idé. Det bästa sättet är varken media eller fullmäktige utan att ringa upp och prata med privatpersoner, föreningar och företag som kan tänkas intressera sig. Det är en fördel att vända sig direkt till folket som i sin tur tar upp frågan med kommunen istället för att ta upp det själv. Moderaterna är ett opportunistiskt parti, säger han, som ofta lyssnar på vad företag i kommunen har för åsikter, och inte allt för sällan så ger de efter för namninsamlingar och dylikt.

Erland Nilsson, socialdemokratisk ledamot i Osby ser däremot positivt på möjligheten att använda kommunfullmäktige, både för att få igenom förslag och för att få publicitet som ger gehör från folket i kommunen. De styrande i Lomma och Osby pekar också på vikten av att få med sig sina medpartier. Femklövern i Osby³ träffas alltid innan kommunfullmäktigemöten för att enas i viktiga frågor som ska tas upp. I Lomma pekar folkpartiet på vikten av att få med sig moderaterna för att få en tyngd bakom förslagen.

På den andra frågan har de de mer generellt fått svara på vilka mediala kanaler de använder sig av för att få ut sitt budskap. Huvuddelen av politikerna svarade att skicka insändare i de lokala tidningarna var det vanligaste sättet att få sin röst hörd i kommunen⁴. Några av de politiker som vi intervjuade medgav att de sällan eller aldrig själva skrev insändare, debattinlägg eller ledare men att många av deras partikolleger i kommunen ofta använde sig av detta forum för att nå ut till folket.

Anders Pettersson, centerpartist, i Osby säger även han att insändare är vanligt, men tillade att om man kontaktar en journalist på lokaltidningen för att belysa en fråga så finns det goda chanser att det hamnar i tryck. Kerstin Nordström, socialdemokratisk ledamot i kommunfullmäktige i Osby, pekar på de regelbundna kontakter de har med media. Som exempel nämner hon att efter varje socialnämndsmöte så träffar ordförande samt första och andra vice ordförande reportrar från Norra Skåne och redogör för de beslut som tagits. Något som brukar hamna i tryck.

Moderaterna i Vellinge kommun utmärker sig genom att påpeka att de använder sig måttligt av massmedia. ”Media används aldrig för att väcka intresse för en fråga”, säger Mikael Stålfors och pekar istället på direkta kontakter med invånarna.

På den sista frågan, om de anser att medierna är vinklade, är de flesta överens om att mediabevakningen är proportionell, objektiv och rättvis. Jonas Svensson,

³ De fyra borgerliga partierna och Göingepartiet Kommunal samling.

⁴ Något som inte syns särskilt tydligt i den mediala analysen vi kommer till senare. I de 40 tidningar som analyserades 2005-2007 fanns enbart en insändare med partipolitisk avsändare. Och den var inte från något av de partier som är intervjuade (media1).

Folkpartist, pekar på att moderaterna får mer utrymme i tidningen Sydsvenskan, men säger också att det är förståeligt med tanke på hur stort folkligt stöd de har. Tar man med storleken på partierna i beräkningen är rapporteringen proportionell. Oppositionen påpekar också att nedläggningen av tidningen Arbetet har lett till försämrade konkurrens och politisk bevakning. Mats Tindberg säger att Sydsvenskan är vad den utger sig för att vara, oberoende liberal. Socialdemokraterna främjas inte i Sydsvenskan, men han medger att objektiviteten har blivit bättre med åren.

Oppositionen i Osby märker ut sig genom att man ser sig om orättvist behandlade. "Tidningen Norra Skåne är centerpolitiskt vinklad" säger Erland Nilsson, socialdemokratisk ledamot i kommunfullmäktige i Osby. Han tycker inte att Socialdemokraterna får tillräcklig medial uppmärksamhet sedan tidningen bytte chefredaktör för ett par år sedan. Objektiviteten har försämrats.

2.1.2 Den politiska arenan

Den fjärde frågan handlar om samarbete mellan opposition och majoritet. Vellinge kommun urskiljer sig klart från de övriga kommunerna genom att samtliga fyra intervjuade från Vellinge kommun är eniga om att samarbetet mellan styrande och opposition är näst intill obefintligt. Mikael Ståhlfors, moderat ledamot i kommunfullmäktige, säger att: "Det är sällan oppositionen får gehör i kommunfullmäktige, men de bidrar till en hälsosam diskussion och konkurrens". Hans Cedergren, moderat ledamot i kommunfullmäktige, säger att oppositionen är flitiga på att lägga fram förslag och anser inte att oppositionen har gett upp hoppet på en förändring trots det svaga stödet, i de senaste valen, från folket. Vidare menar han också att moderaterna inte söker något samarbete tack vare den majoritet man har i kommunfullmäktige. Inget samarbete krävs för att föra den politik som partiet för. Det starka mandat som givits det moderata partiet räcker för en bred folklig förankring utan samarbeten med andra partier. De två oppositionella intervjuobjekten är eniga om att oppositionen har väldigt lite att säga till om. Diskussionen finns, men den ger egentligen inget för oppositionen anser de.

I majoritetskommunen Lomma däremot anser Bennesh och Rolf Lundh, båda ledamöter för den styrande koalitionen, att oppositionen absolut kan påverka beslut som tas i kommunfullmäktige. Det finns ett bra samarbete och en fungerande dialog mellan opposition och styrande i kommunen. Den breda folkliga förankringen är viktig, för att inte säga nödvändig, anser de för ett legitimt styre⁵. Oppositionen håller i stort med de styrande om att man har inflytande om vad som beslutas i kommunen. Till exempel Karl Gustav Nilsson, socialdemokratisk kommunfullmäktigeledamot, anser att det finns en balanserad diskussion i kommunen där alla får komma till tals och man lyssnar till varandra.

⁵ Se här kontrasten med Vellinge kommun, trots att den styrande koalitionen i båda kommunerna har ungefär lika stort folkligt mandat.

Även i Osby anser man att samarbetet är förhållandevis bra. Det skiljer bara ett mandat mellan styrande och opposition i kommunen, vilket gör att oppositionen ges ett visst inflytande i olika frågor och beslut. Man skiljer sig från de andra kommunerna bland annat genom att man även har ett oppositionsråd, en halvtidsanställd socialdemokrat, som kontinuerligt blir uppdaterad om vad som försiggår i kommunen, vilka motioner som läggs och vilka frågor som ska förberedas till kommunfullmäktigemötena. Således kan informationen spridas snabbare till politikerna i fullmäktige vilket skapar en bättre diskussion, anser Dag Ivarsson som är moderat ledamot i kommunfullmäktige. Anders Pettersson, centerpartistisk ledamot i kommunfullmäktige, säger att: ”politikerna i kommunen inte är så strikt ideologiskt inriktade utan mer pragmatiskt lagda, vilket ger en bra dialog över blockgränserna”. Även här hänvisar politikerna till det positiva med en bred folklig förankring.

På den näst sista frågan, om samarbetet mellan oppositionspartierna i de undersökta kommunerna, var det delade meningar både mellan de olika kommunerna och de intervjuade inom dem. I Lomma ansåg båda socialdemokraterna att man hade en god relation med Miljöpartiet, men man hade inget formellt samarbete partierna emellan. Folkpartisten Rolf Lundh trodde annorlunda. Han trodde sig veta att oppositionspartierna med främst Socialdemokraterna och Miljöpartiet samlades, likt femklövern, innan varje kommunfullmäktigemöte för ett gemensamt gruppmöte.

I Osby var både Dag Ivarsson och Anders Pettersson, moderat samt centerpartist, eniga om att samarbetet mellan oppositionspartierna var i stort sett obefintligt. Främst på grund av den dominans Socialdemokraterna har som oppositionellt parti i kommunen. De andra oppositionspartierna har för få mandat i Osby för att ett samarbete ska vara fruktsamt för deras politik. Socialdemokraten Erland Nilsson anser däremot att samarbetet mellan oppositionspartierna är ganska bra.

I Vellinge kommun är svaren återigen olika mellan styrande och opposition. Mats Tindberg, socialdemokrat i opposition, säger: "I vissa sakfrågor kan oppositionen enas, flyktingpolitiken till exempel." Detta har varit en av de frågor som drivits hårdast av oppositionen under en längre tid i Vellinge. Folkpartisten Jonas Svensson håller med om det som Mats Tindberg säger om att man kan samarbeta över blockgränsen i vissa sakfrågor, till exempel flyktingpolitiken. Men han tillägger också att Folkpartiet har påbörjat ett mer ingående samarbete med SPI för att få större inflytande. De intervjuade för de styrande Moderaterna tycker sig däremot inte se något samarbete mellan oppositionspartierna.

2.1.3 Det folkliga engagemanget

På den sista frågan var de flesta politiker i Vellinge och Osby kommun överens om att det har varit ganska svårt att värva nya medlemmar till det egna partiet under de senaste mandatperioderna. Mats Tindberg, socialdemokratisk ledamot i Vellinge, säger att valmöjligheterna för unga har blivit större och politik lockar inte ungdomar i samma utsträckning som förr vilket lett till rekryterings-

svårigheter för partierna. Mikael Ståhlfors, moderat ledamot i kommunfullmäktige i Vellinge, menar att den allmänna uppfattningen bland folket i kommunen är: "Ni gör ett så bra jobb, så vi låter er fortsätta med det."

Lomma kontrasterar skarpt genom att samtliga intervjuade ser det som relativt lätt att värva nya medlemmar till partierna, oavsett om man sitter som styrande eller som oppositionsparti. Men det framhålls även här att intresset för att aktivt delta i kommunpolitiken sjunkit något från förr. Men jämfört med andra kommuner anser man sig ha en bra återväxt bland politiker och ett stort engagemang från folket.

I helhet anser politikerna i Lomma att det är relativt lätt att få igång en politisk diskussion med folket. Karl Gustav Nilsson, socialdemokratisk ledamot i kommunfullmäktige i Lomma, säger till exempel att "Lomma är en politiskt aktiv kommun".

I Vellinge kommun pekar man på att det politiska engagemanget från folket i kommunerna är bra när det är särskilda sakfrågor som intresserar. Jonas Svensson, folkpartistisk ledamot i kommunfullmäktige i Vellinge, pekar på att det politiska engagemanget i stort är väldigt dåligt, men individer, grupper och föreningar tenderar ändå att engageras i olika sakfrågor som berör dem.

I Osby kommun råder det delade meningar om det politiska engagemanget där vissa anser att det är bra och andra har en mer pessimistisk hållning. Men de fyra intervjuade är eniga om att folket engagerar sig i sakfrågor som berör dem.

2.1.4 Resultat

Om man ska försöka dra några resultat av det som sagts i ovanstående kapitel kan man för det första konstatera hur Lomma kommun kontrasterar skarpt från de andra tre i synen på medborgarnas engagemang. Man är mer positiva och ser inga särskilda bekymmer att rekrytera nytt. Även Vellinge märker ut sig i att samtliga intervjuade är eniga, men här om att det är svårt att finna nytt folk och att engagera personer annat än i specifika sakfrågor.

Även när det gäller det formella samarbetet mellan partierna finner man kraftiga variationer kommunerna emellan. I Vellinge kommun påpekar alla att oppositionen inte har något inflytande eller möjlighet att påverka olika beslut. Moderaterna styr ensamma och vill heller inte ha något samarbete med andra partier. Symptomatiskt nog finns det inte heller något samarbete mellan oppositionspartierna, även om vissa av de intervjuade påpekar att "det kan ske" i olika sakfrågor eller att man ska börja samarbeta mera.

I såväl Lomma som Osby däremot anser oppositionen att man kan påverka beslut och man gör ibland upp, eller samtycker, med majoriteten i deras beslut. Osby kommun utmärker sig genom att den borgerliga koalitionen enbart sitter med ett mandats övervikt och genom att oppositionen givits möjlighet att få ett oppositionsråd anställt av kommunen. Även här tycker man dock att samarbetet kunde bli bättre. Inte heller i Osby eller Lomma finns det något samarbete mellan oppositionen, något som kan förklaras med att socialdemokraterna sitter på en överväldigande stor andel av resterande mandat.

När det gäller media utmärker sig oppositionen i Osby genom att båda intervjuade ser sig som orättvist representerade och behandlade i den lokala tidningen. Samtliga övriga ser nyhetsrapporteringen som objektiv och proportionell.

2.2 Den politiska arenan⁶

Det var hur kommunpolitikerna i våra testkommuner själva upplever sin situation. Nu ska vi gå vidare till de kvantitativa delarna av vår undersökning. Först ska vi studera hur det politiska samtalet har utvecklats på den politiska arenan.

För att operationalisera denna fråga har vi valt att studera kommunfullmäktigeprotokollen från våra tre kommuner. Vi är intresserade av hur mycket de olika ärendena diskuteras och debatteras samt hur många ärenden som avgörs i fullmäktige. Vi kommer att mäta två saker, sammanlagd tid som spenderats på fullmäktigemöten, samt hur många ärenden som tagits upp, detta under två olika år, 2005 och 2006⁷.

Tidsmätningen ska ge oss svar på om saker diskuteras och debatteras flitigt innan man går till beslut. Naturligtvis kan saker och ting ta kortare eller längre tid av andra orsaker än att politikerna i kommunen debatterar politiska ärenden, till exempel ren formalia. Att oppositionen går upp och argumenterar för sin sak behöver ju inte heller betyda att de får någon respons eller att man bemöter deras argument.

Dock vore det, för det första, förvånansvärt om det fanns några större skilljelinjer i hur lång tid man spenderar på ren formalia. Samtliga kommuner bör ha ett intresse av att hålla det ner på en så låg nivå som möjligt. Den andra invändningen är desto svårare att bevisa. Dock är det troligt att anta att politiker som inte får något gehör eller respons för sina idéer, debattinlägg och förslag inte ser samma nytta i att försöka övertala de styrande som de hade gjort i motsatt fall. Ju mindre chans man tror sig ha att övertyga motståndaren, ju mindre tid lägger man sannolikt också på att göra så. För att ta ett konkret exempel från de protokoll vi studerat är det knappast troligt att ett budgetmöte varar i över 6 timmar om inte personerna på mötet har en tro att det går att övertala och påverka de andra.

Ärendemätningen kan ge oss en indikation på huruvida många ärenden beslutas utanför fullmäktige, till exempel i nämnder eller av tjänstemän, där olika partier inte har samma möjlighet att delta.

⁶ Om inte annat anges kommer all statistik i detta avsnitt från de kommunfullmäktigemätningar vars sammanfattning ni finner i Bilaga 1.

⁷ Ett valår och ett "vanligt" politiskt år.

2.2.1 Resultatet

Det finns tre olika resultat vi kan förvänta oss av tidsmätningen som har en direkt effekt på vår tes. Det första är att såväl Vellinge som Lomma har en lägre sammanlagd tid än Osby. Det andra är att enbart Vellinge har en lägre tid. Det tredje är ett jämnt utspritt resultat, alternativt att Osby har lägre tid än de övriga.

Vid det första resultatet bör slutsatsen dras att ett långvarigt styre av samma majoritet, må det vara enpartistyre eller koalitionsstyre, har en negativ inverkan på det politiska samtalet i kommunen. Vid det andra kan vi konstatera att det är enpartistyret i sig självt som inverkar negativt på samtalet. När det finns flera partier i samma koalition debatteras åsikter fortsatt offentligt, men med enbart ett parti så läggs locket på och det offentliga samtalet dör ut. Vid det tredje resultatet falsifieras våra teser och vi kan konstatera att styret inte har någon reell effekt på det politiska samtalet i kommunerna.

Det uppmätta resultatet (diagram 1A) stämmer mycket väl in på det andra möjliga resultatet. Såväl Lomma som Osby har en sammanlagd tid på runt 900-1000 timmar om året. Lomma har det högsta snittet under de två åren, men skillnaden mot Osby är

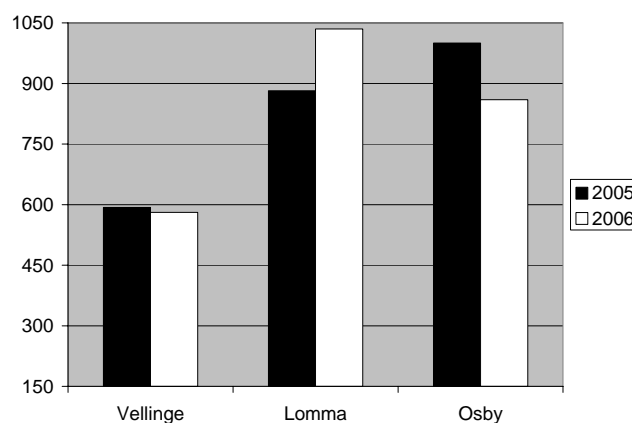

Diagram 1A: Sammanlagd kommunfullmäktigtid i minuter 2005 & 2006 (kfp1).

försumbar. Samtidigt har Vellinge kommun en total fullmäktigtid som inte överstiger 600 timmar något av de två åren. Med en klar marginal ser det därmed ut som om enpartistyre påverkar det politiska samtalet negativt.

Detta resultat kvarstår även om man tittar på andra variabler som vi mätte upp samtidigt. Såväl 2005 som 2006 har Vellinge minst antal ärenden som tas upp till kommunfullmäktige, något som pekar på att fler ärenden avgörs av nämnder eller tjänstemän i jämförelse med andra kommuner. Dessa beslutspositioner är dels inte öppna för allmänheten och dels bestäms sammansättningen i nämnderna genom majoritetsbeslut i kommunfullmäktige (något som vi återkommer till senare).

Intressant är att Vellinge inte enbart har lägst tid och minst ärenden, man spenderar också överlägset kortast tid **per ärende**. Osby och Lomma kommun spenderar två minuter mer, eller ungefär 30%, tid per ärende. Då ska man också komma ihåg att i den siffran ingår alla ärenden, även sådant som upprop eller rena rutinärenden som passerar utan debatt. Då det tar en stund att ropa upp 50 ledamöter och föredra ärenden jämnas snittsiffrorna ut en hel del. Den reella skillnaden i diskussioner mellan Vellinge och Lomma/Osby är därför betydligt mer än 30%. Hur mycket mer är dock svårt att säga.

2.2.2 Hur såg det ut förr?

Tänk om det alltid har sett ut på detta vis, då? Att den politiska kulturen inom kommunerna alltid har skiljt sig åt och det är det som förklarar de uppmätta skillnaderna. Vellinge kommun har kanske alltid haft mindre debatt och diskussioner i fullmäktige, även innan moderaterna fick egen majoritet? Det finns bara ett sätt att säkerställa att våra resultat inte är resultatet av andra variabler än styret, nämligen att göra en jämförelse i tid. Gärna med en tidpunkt då det inte fanns några större skillnader i kommunernas majoritetsläge under de föregående valen.

En sådan tidpunkt är finner vi runt valet 1985. De tre kommunerna är lika på många punkter. Dels är de lika gamla. Nuvarande formen slogs fast genom kommunreformen 1971 och första valet hölls 1976. De är således inte helt nybildade utan man har under ett decennium och tre olika val lärt känna väljarkåren. Samtidigt har politiska kulturen och jargongen troligen börjat finna sin form och sätta sig i väggarna.

Dessutom är det politiska läget likartat i de tre kommunerna. Vår enpartikommun Vellinge har under de tre första valen bytt styre en gång. Från att de två första valen haft ett centerpartistiskt kommunalråd tog moderaterna över 1982 med nästintill egen majoritet. Sedan dess har man innehaft kommunalrådsposten och efter 1988 kunde man styra med egen majoritet. 1985, när vi ska göra vår mätning, har man dock bara styrt i en mandatperiod med borgerligt stöd.

I Osby kommun har vänsterblocket haft stora svårigheter att komma till makten. Ända sedan starten har man haft en borgerlig koalition med centerpartistiskt kommunalråd och kommer så att ha ända fram till 1994. Även

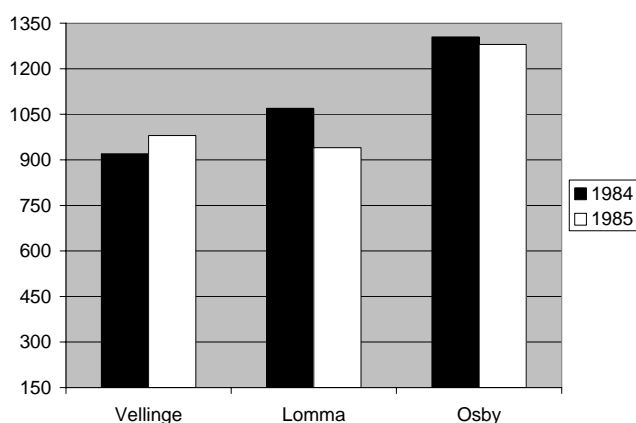

Diagram 1B: Sammanlagd kommunfullmäktigetid i minuter 1984 & 1985 (kfp2).

Lomma kommun präglas av en stark borgerlig majoritet, dock med moderaterna i spetsen. En konstellation som, med mycket små förändringar, har fortsatt fram till idag.

Sammantaget har all tre kommuner borgerliga koalitioner med mycket svaga möjligheter för vänsterblocket att ta över.

Om utvecklingen fram till idag, där Vellinge utvecklas till en enpartikommun och Osby fått en mer osäker majoritet, inte har någon påverkan på det politiska samtalet bör resultaten bli ungefär desamma när vi gör en mätning av fullmäktigeprotokollen för år 1984-1985 som 2005-2006. Så är dock inte fallet.

Som vi kan se i diagram 1B är skillnaden kommunerna emellan nu mindre. Visserligen har Vellinge fortfarande lägst siffror, men skillnaderna till de andra

har minskat. 2005-2006 upptog Vellinges kommunfullmäktige 60% så mycket tid som Osbys, 84-85 är samma siffra 74%. Man kan inte heller se samma klara systematik i de övriga variablerna. Exempelvis ligger Vellinge kommun betydligt högre än de övriga i antalet ärenden som behandlas i kommunfullmäktige, medan det är Lomma spenderar mest tid på varje enskilt ärende.

Den mest förvirrande faktorn i denna mätning är Lomma Kommun. Om man räknar med den allmänna utvecklingen av hur mycket tid som spenderats i kommunfullmäktige under 84-85 i jämförelse med 05-06 har Lomma en rejält uppåtgående trend (diagram 1C). Vi har ingen given förklaring till denna förändring.

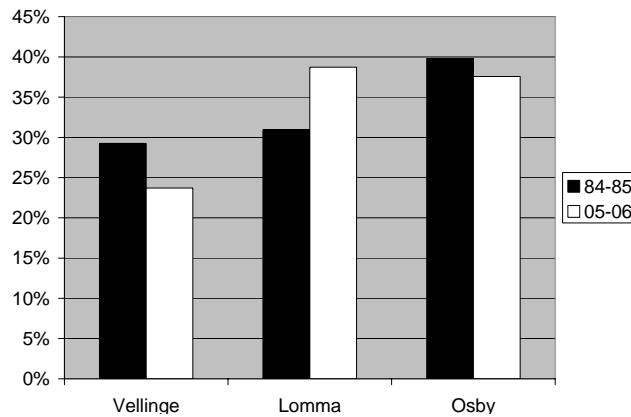

Diagram 1C: Procent av kommunfullmäktige tid 1984-1985 & 2005-2006 (kfp1 och kfp2).

En möjlig förklaringsfaktor skulle kunna vara kommunernas relativt ”unga ålder”. Under mätningen 84-85 är de nybildade för mindre än ett decennium och har därför kanske inte hunnit forma sin politiska kultur fullt ut än. Medan Vellinges enpartistyre hindrat dem från att utveckla ett livligt politiskt samtal har det motsatta skett i Lomma. En sådan slutsats vore dock mycket osäker med det material vi har.

2.2.3 Andra forum än kommunfullmäktige

Men, kanske någon skulle fråga sig, pågår verkligen all kommunal politisk debatt i fullmäktige? Svaret är naturligtvis nej. Dels finns det informella kontakter mellan företrädarna för partiet⁸, dels är kommunen i sig själv uppdelad i nämnder och styrelser som ansvarar för att ta beslut i olika frågor. Det kan som exempel nämnas att i samtliga tre kommuner är budgetluntan för kommunens nämnder och styrelser betydligt tjockare än den som beslutas i fullmäktige. Mycket politisk makt och diskussion ligger således utanför våra mätningar.

Fullmäktige är dock unikt genom att vem som helst har rätten att närvara. Till nämnder och styrelser har endast ett fåtal utvalda rätten att delta, vilket får till följd att inte alla invalda partier får ta del av och delta i de diskussioner och debatter som där sker. Dessutom väljs dessa personer av majoriteten i fullmäktige varför deras sammansättning och hur mycket diskussion som förflyttas dit är ett ytterst medvetet val.

⁸ För en bild av dessa kan ni läsa kapitel 2.1 med intervjuer med politikerna i de olika kommunerna.

Om man gör en sammanräkning av hur det ser ut i de olika kommunernas nämnder får man följande resultat:

- I Vellinge kommun är Moderaterna överrepresenterade i samtliga nämnder, de två oppositionspartierna Folkpartiet och socialdemokraterna är kraftigt underrepresenterade och de övriga tre partierna i kommunen, Spi, kristdemokraterna och centerpartiet har överhuvudtaget ingen representation (Vellinge Kommun, 2007).
- I Lomma Kommun är Moderaterna underrepresenterade i hälften av nämnderna medan det ledande oppositionspartiet socialdemokraterna är överrepresenterat i samtliga. Miljöpartiet och Sverigedemokraterna har överhuvudtaget ingen representation. Moderaternas stödpartier är överrepresenterade i vissa nämnder, underrepresenterade i andra (Lomma Kommun, 2007).
- I Osby är oppositionspartiet Socialdemokraterna överrepresenterat i samtliga nämnder med en röst från egen majoritet, medan övriga i oppositionen (vänsterpartiet och sverigedemokraterna) överhuvudtaget inte har någon representation. Bland partierna i den styrande majoriteten är man över/underrepresenterad i vissa nämnder och i vissa är man inte. (Osby Kommun, 2007).

Med tanke på det ovan nämnda skulle det ge en mycket felaktig bild att mäta diskussionen inom nämnderna. Framförallt eftersom vissa politiska partier överhuvudtaget inte är representerade och i övrigt har man betydligt olika förutsättningar i förhållande till sitt valmandat i de olika kommunerna. Det kan dock anmärkas att sammanfattningen av nämnderna ger en viss förstärkning åt vår tes då Vellinge är den enda av de tre kommunerna där det styrande partiet konstant är överrepresenterat, samtidigt som hälften av kommunens partier överhuvudtaget inte har någon plats. Förutsättningarna för oppositionen och för det politiska samtalet blir därför ytterst begränsat. Någon liknande systematik återfinns inte i någon av de andra kommunerna.

2.2.4 Möjliga invändningar

För att ytterligare säkerställa våra resultat vore det givande att ytterligare djupdyka i de olika kommunernas fullmäktigedebatter, kanske även nämndsdebatter, för att få en bild av hur diskussionerna går, vem det är som går upp i debatten, vad de säger, vem som får bifall för sina yrkanden etc. En sådan kartläggning skulle ge en betydligt mer kvalitativ bild av det politiska samtalet. Tidsmätningen sätter vissa ramar och ger en indikation på hur det ser ut, något som en mer kvalitativ mätning skulle kunna ge en klarare bild av.

Det hade också varit av värde att studera hur partierna utnyttjar sin makt i kommunerna. Genom att ha tillgång till kommunala tjänstemän och förvaltningar har de styrande partierna betydligt mer resurser till sitt förfogande än oppositionen, vilket ger såväl ett informationsövertag som ett övertag att utforma

realistiska förslag och idéer. Detta gäller speciellt på kommunnivå där nästan allt oppositionsarbete sköts av fritidspolitiker.

Genom den information vi samlat in får man vissa inblickar i hur detta övertag används i de olika kommunerna. Medan Osby kommun betalar ett oppositionsråd för att oppositionen ska kunna hålla sig uppdaterade och ha möjligheter att utforma reella förslag, röstas oppositionspartierna i Vellinge ner när de kräver en svag höjning av partistödet för att få resurser till att kunna utarbeta ordentliga budgetförslag.

Dagordningsmakten och kontrollen över resurser är viktiga bitar för att styra och påverka det politiska samtalet. En mer ingående analys av dessa hade givit ytterligare insikt.

2.3 Den mediala arenan⁹

Det tredje och sista benet i vår undersökning är en mätning av den mediala arenan. För att operationalisera detta har vi beslutat oss för att göra en kvantitativ innehållsanalys av hur väl kommunalpolitiken bevakas av tidningarna i kommunen och vad det är som bevakas.

Att mäta just tidningar är inte ett självklart val. Invånarna får naturligtvis information om kommunen även från andra medier, såsom radio, teve eller internet. Det är dock troligt att anta att utifall enpartistyre påverkar den mediala bevakningen, så borde det ge utslag i samtliga medier. Samtidigt har nästan samtliga hushåll i kommunerna en morgontidning (Dagspress, 2007). I jämförelse med radio och teve har tidningar också en fördel i att man har plats för fler mindre nyheter, samt att man kan nå en mer lokal publik än vad de regionala radiokanalerna eller tv-nyheterna.

Vår analys kommer enbart göras på den största tidningen i kommunen. Främsta anledning till detta är att alla tre kommunerna kännetecknas av mycket stor dominans av en enskild tidning. I såväl Vellinge som Lomma har Sydsvenskan en hushållstäckning på 75% och i Osby har Norra Skåne en täckning på 66% av hushållen. De enda övriga som når upp över 5% är kvällstidningar som Expressen och Aftonbladet, samt Dagens Industri i Vellinge (Ibid). Det vore dock ytterst förvånande om dessa visade upp mer bevakning av lokalpolitiken än Sydsvenskan och Norra Skåne, varför deras relativt svaga hushållstäckning har liten påverkan på vår studie.

⁹ Om inte annat anges kommer all statistik i detta avsnitt från de mediamätningar vars sammanfattningar är presenterade i Bilaga 2. Där finns även det kodschema som använts i undersökningen.

2.3.1 Vad vi mäter

I analysen kommer vi främst att mäta tre olika saker:

1. Hur många artiklar som publiceras om kommunen, dess storlek och vilken typ av artikel det är.
2. Hur många av artiklarna som behandlar kommunalpolitiken eller det politiska livet i kommunen.
3. Vem som får komma till tals i dessa artiklar, företrädare för de styrande, för oppositionen, tjänstemän eller vanliga civilpersoner.

Hur många artiklar som publiceras är troligen den lättaste och minst subjektiva av alla bedömningar. Samtliga tidningar i urvalet markerar sina nyheter med ett ortsnamn i fetstilt i början av varje artikel. Ligger denna ort i kommunen räknas artikeln. Enda undantaget från denna regel är sportsidorna, rapportering om huruvida det går bra eller dåligt för det lokala fotbollslaget bör inte påverkas nämnvärt av det politiska styret i kommunen (eller ha relevans för det politiska samtalet).

Vi kommer även att dela in de artiklar vi mäter i ett antal olika artikeltyper. Dessa är, nyheter, debattartiklar/insändare, ledare, förstasidesnyhet samt övrigt för att se om det finns några skillnader i hur man använder media. Det är trots allt viss skillnad mellan att få sina idéer och förslag presenterade av en oberoende journalist eller genom en insändare.

Sista på punkt ett mäter vi också storleken på artiklarna. Räknar vi enbart antalet artiklar kommer två små notiser att väga tyngre än en helsidesartikel. Därför har vi gjort en grovhuggen indelning i fem olika storleksklasser, notis, artikel, halvsida, helsida och uppslag för att säkerställa att storleken på artiklarna inte snedvrider resultaten¹⁰.

Den andra punkten, vad som är en politisk nyhet, är mer svårdefinierad. Å ena sidan kan man se alla nyheter som i någon form politiska. Som exempel är det inte svårt att inse hur upprepade nyheter om våldsamheter, rån, gatuvåld och dylikt skulle ha en effekt på vilka frågor som invånarna anser är viktiga, eller var de tycker att man ska spendera resurser. Men innebär det att varje liten enskild notis om ett personrån är politisk? Och gäller samma sak för mer positiva nyheter, som att det går bra för ett litet småföretag i kommunen eller att torget i kommunen besmyckats med en ståtlig julgran?

Vi har här valt att tillämpa en minimalistisk syn på vad som är politiskt. Dels eftersom vi genom artikelsammanräkningen får en siffra på antalet övriga nyheter, dels eftersom vi ser en distinktion mellan allmänna nyheter som direkt behandlar styret av kommunen och den politiska debatten. För de som går och röstar är det inte enbart viktigt att veta vad som händer, utan även vad partierna anser om det skedda och vad de vill göra åt det. Därför kommer vi enbart att klassificera

¹⁰ Anledningen att vi inte valt en mer exakt metod, såsom att mäta spaltmillimeter, är att det helt enkelt hade tagit för lång tid i anspråk, speciellt med tanke på den mycket ringa förändring som det hade kunnat ge.

nyheter som politiska om de explicit behandlar det politiska beslutsfattandet, de politiska partierna eller verksamhet som drivs, finansieras eller sponsras av kommunen.

Den tredje punkten är frågan vem som får komma till tals. Detta kan ses som en indikation på hur mycket kontakt de olika partierna har med media, men också på hur väl tidningsläsarna kan ta till sig vad olika politiker har för åsikter. Vi kommer att mäta direkta citat eller referat från enskilda personer, alternativt utdrag eller referat av förslag lagda av partier. Vi har delat in citaten i fyra kategorier, de som kommer från den styrande majoriteten, från oppositionen, från tjänstemän och från övriga personer. Man klassificeras efter den position som tidningen explicit skrivit ut i artiklen. Således kan samma person t.ex. klassificeras som styrande när han uttalar sig i egenskap av kommunalråd, men som civilperson då han uttalar sig i egenskap av ordförande för den lokala golfklubben. Så fort tidningen sätter en partibeteckning räknas man dock antingen som tillhörande den styrande majoriteten eller oppositionen.

2.3.2 Resultat

Den första mätningen sträcker sig i tid från den 11:e januari 2005 till 19:e augusti 2007, där vi mätt ovanstående punkter i var femtionde upplaga. Femtio är varken delbart med antalet dagar i en vecka, i en månad eller i ett år varför det bör ge oss ett representativt och slumpmässigt urval av artiklar (Esaiasson et al, 2007, s179-193). Rent praktiskt kommer resultaten som presenteras visa oss ungefär hur den totala nyhetsbevakningen ser ut under tre genomsnittliga veckor.

Det resultat som förväntas, om styret i kommunerna inte har någon effekt på det politiska samtalet i media, är en sluttande linje där Vellinge har mest bevakning på grund av att man har flest och mest utbildade invånare, därefter Lomma och minst bevakning bör Osby ha.

Som vi kan se i diagram 2A är förhållandet mellan Vellinge och Lomma det förväntade, medan Osby kommun avviker kraftigt. Med 150% fler nyheter än Vellinge kommun hade det i praktiken räckt med en snabb genombläddring av tidningarna för att se skillnaderna.

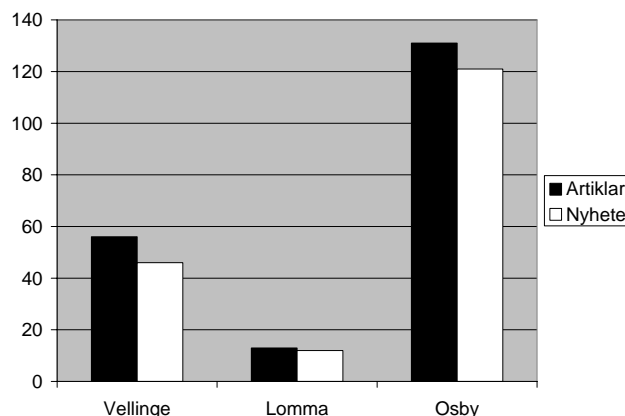

Diagram 2A: Antal artiklar och nyheter i 20 upplagor av en lokal tidning 2005-2007 (medial).

Samtidigt som Norra Skåne hade minst en enskild sida med Osbynyheter var dag, behandlades Vellinge och Lomma mer sporadiskt under sidrubriken ”Omkringseten”. Av de tjugo dagarna fanns det inte en enda dag där placeringarna kommunerna emellan var annorlunda. Majoriteten av dagarna¹¹ saknades det dessutom helt nyheter om Lomma kommun. För Vellinge fanns enbart en sådan dag. Därtill kan nämnas att såväl Lomma som Vellinge vissa dagar enbart är representerade med en enda notis.

Resultaten pekar tydligt i riktning mot att såväl långvarigt enpartistyre som koalitionsstyre har en klar negativ effekt på det politiska samtalet. Dessa resultat blir till och med aningen mer förstärkta om man jämför siffrorna för nyheter som klassificerats som explicit politiska (diagram 2B).

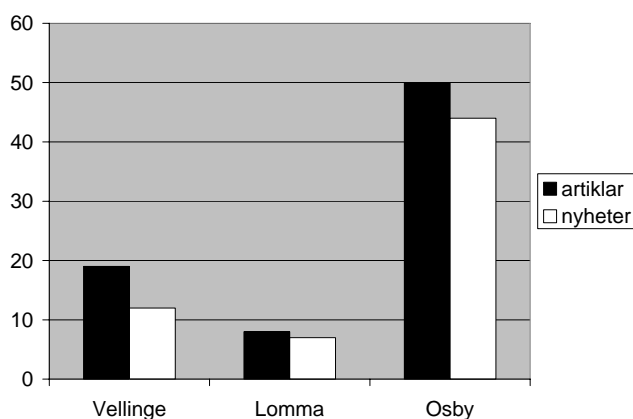

Diagram 2B: Politiska artiklar i 20 upplagor av en lokal tidning 2005-2007 (media1).

Inte heller storleksklassificeringen ändrar resultaten nämnvärt. Oavsett om man mäter artiklar i allmänhet eller enbart politiska artiklar så ökar storleksklassificeringen de uppmätta skillnaderna. Man skulle kunna tänka sig att ju fler nyheter som man publicerar om en kommun, ju mindre blir också varje nyhet. Vår statistik ger dock ett direkt motsatt samband. Den vanligaste storleken för Lomma var notis (den minsta), för Vellinge fanns det lika många notiser som artiklar, och i Osby var artiklar helt klart dominerande. Om man enbart tar politiska nyheter var artiklar det vanligaste i alla tre kommunerna¹². I Lomma och Vellinge var den näst vanligaste storleken för politiska nyheter dock notis, medan det i Osby var halvsidor. Osby kommuns artiklar är således inte bara flest till antal utan i allmänhet också snäppet större.

Den sista delen av den kvantitativa textanalysen var en mätning av vilka som får komma till tals. Under arbetet mätte vi fyra olika grupper; representanter för majoritetsstyret, representanter för oppositionen, tjänstemän på kommunen samt övriga. Den sista gruppen bestod i de flesta fall av kommuninvånare eller föreningar som är missnöjda med något som kommunen har gjort eller beslutat att de inte vill göra. Detta visade sig dock vara hyfsat proportionerligt kommunerna emellan, varför vi tog bort denna stapel och ersatte med en uträkning av antalet artiklar där både opposition och majoritet fick komma till tals.

Som vi kan se i diagram 2C är det vanligaste i samtliga kommuner att det är tjänstemännen som får komma till tals. När det dras upp någon oegentlighet i

¹¹ Tretton av de tjugo för att vara exakt

¹² Vilket ju antyder att politiska artiklar i allmänhet är större än andra nyhetsartiklar. Ett samband som kvarstår även när det gäller riktigt stora artiklar av helsides- eller halvsidesstorlek.

kommunen eller när ett taget beslut ska förklaras är det i första hand tjänstemännen på de olika förvaltningarna som får stå till svars och berätta hur kommunen har tänkt.

Desto intressantare är då vilka av politikerna som får komma till tals. Varken i Lomma eller Vellinge kunde vi finna en enda nyhet där oppositionen citerades eller refererades. Rent praktiskt innebär det att den Vellinge- eller Lommabo som under tre veckors tid lusläser sin Sydsvenskan till morgonkaffet inte kommer få se en enda artikel där oppositionen i kommunen kommer till tals. Enda undantaget får man om man inte enbart tittar på nyheter utan även andra artiklar. Då kan man finna en mycket kort insändare från Spi i Vellinge som enda undantag, dock ingenting från något av de större oppositionspartierna.

Intressant är att också majoriteten kommer mindre till tals i Vellinge och Lomma än i Osby. Detta gäller i såväl absoluta tal, som relativt till antalet artiklar. I Osby finner man dessutom ett antal artiklar där oppositionen kommer till tals och ytterligare ett antal där båda sidor får ge sin syn på saken. Osbybon kan förvänta sig att var tredje dag läsa en artikel där såväl oppositionen som majoriteten citeras. Av de siffror vi har är dessa artiklar också något större än genomsnittet. Dock rör det sig om så pass få fall att de siffrorna bör betraktas som ytterst osäkra.

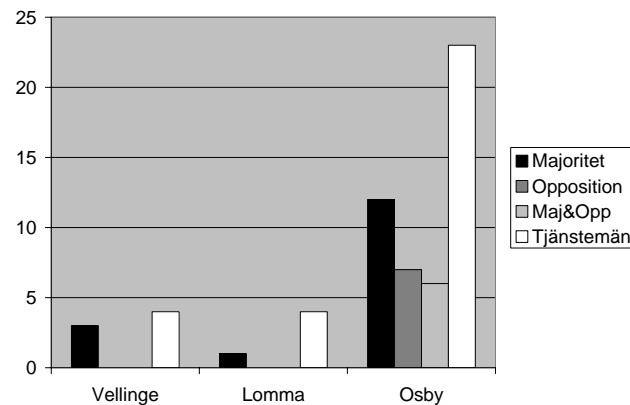

Diagram 2C: Antal citat i 20 upplagor av en lokal tidning 2005-2007 (media1).

2.3.3 Men, beror det verkligen på politiken?

Så långt visar vår mätning ett klart utslag. Mediebevakningen av Osby kommun kännetecknas både av fler artiklar, fler politiska artiklar, större artiklar och att företrädarna på båda sidorna blockgränsen får komma till tals mer frekvent. Men kan detta verkligen bero på det politiska styret i kommunen? Är det verkligen logiskt att tro att mediebevakningen av kommunen inte påverkas mer av andra faktorer. Kan det till exempel inte vara så att det är närheten till Malmö och Lund som orsakar Vellinge och Lommas låga siffror? Som Mats Sjölin påpekar i sin bok, *Kommunpolitiken i massmediernas spegel* (1985, s.45), är det i första hand inte kommunernas absoluta storlek, utan dess relativa storlek i jämförelse med andra kommuner i spridningsområdet, som avgör hur massmedia prioriterar.

Andra möjliga förklaringar vore helt enkelt att Norra Skåne har en tydligare lokal inriktning på sin tidning, eller att bristen på konkurrens gör att Sydsvenskan inte behöver locka läsare i Vellinge och Lomma med lokala nyheter på samma sätt som Norra Skåne (ibid s.41).

Vad alla dessa invändningar har gemensamt är dock att de inte ger någon svar på varför dessa variabler ser ut som de gör. De ger inget svar på varför ingen tidning med mer lokal prägel lyckats få in en fot i Vellinge eller varför man har samma morgontidning som Malmö, istället för någon annan närbelägen kommun av mindre storlek, såsom Trelleborg?

Det enda säkra sättet att fastställa kausalitet, att kommunstyret verkligen påverkar det politiska samtalet i media, är en jämförelse i tid. Om vi, likt kommunfullmäktigemätningen, backar bandet till tiden runt valet 1985 är alla

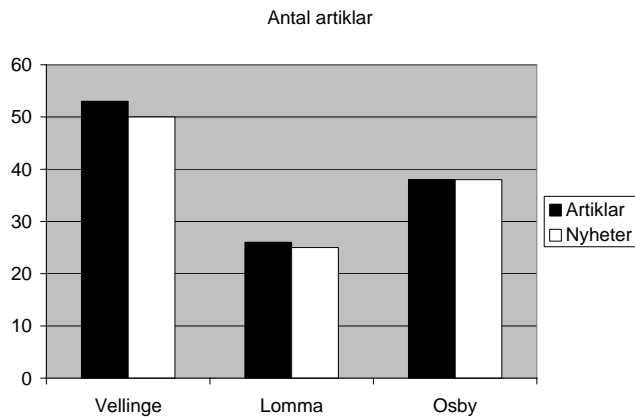

Diagram 3A: Antal artiklar och nyheter i 20 upplagor av en lokal tidning 1984-1986 (media2).

omkringliggande variabler de samma. Vellinge ligger fortfarande söder om Malmö och Sydsvenskan är den klart dominerande tidningen med 63% hushållstäckning. I Lomma är täckningen 65% och i Osby har Norra Skåne fortfarande dominans, nu med 79% av hushållen (TS-boken, 1985).

Samtidigt kan man notera att det vid denna titpunkt också finns ett antal

andra tidningar på orterna. Arbetet har runt 20% i såväl Vellinge som Lomma och runt 5% i Osby. Skånska dagbladet har 8% hushållstäckning i Vellinge, 6% i Lomma. I Osby kommer konkurrensen främst från Kristianstadsbladet, samtidigt som även Sydsvenskan har viss täckning (Ibid). Det intressanta är dock att utvecklingen är ungefär densamma i alla kommunerna. Konkurrensen är högre år 1985 än 2007. Därmed bör det inte påverka förhållandet mellan kommunerna särskilt mycket.

I diagram 3A kan man se resultatet av textanalysen, mätt i antalet artiklar för varje kommun. Vi började mätningen den 12:e januari 1984, varpå vi mätt var femtionde dag fram till 19:e augusti 1986, också här sammanlagt tjugo olika dagar med andra ord.

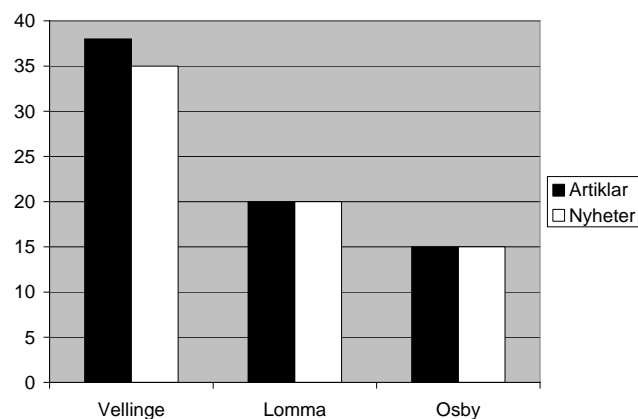

Diagram 3B: Politiska artiklar i 20 upplagor av en lokal tidning 1984-1986 (media2).

Som vi kan se i diagram 3A är medialäget 1984-1986 radikalt annorlunda från 2005-2007. Osby kommun som i den senare mätningen hade nästan 70% av alla artiklarna har numera betydligt färre än Vellinge kommun. Fortfarande har dock Lomma minst, vilket antyder att den relativa kommunstorleken spelar viss roll. Det är dock ett samband som försvinner

när man sorterar kommunerna efter nyheter med politiskt innehåll (diagram 3B), varpå Osby hamnar klart sist. Ungefär det förhållande som vi hade kunnat förvänta oss med tanke på kommunernas storlek.

Tar man med artikelstorleken i bilden så minskar skillnaderna något. Liksom 05-07 så är notiser vanligast i Lomma och Vellinge, medan det i Osby är artiklar. En del av detta vägs upp av att Vellinge och Lomma också har fler halvsidor, helsidor och uppslag, men sammantaget är skillnaderna något mindre än

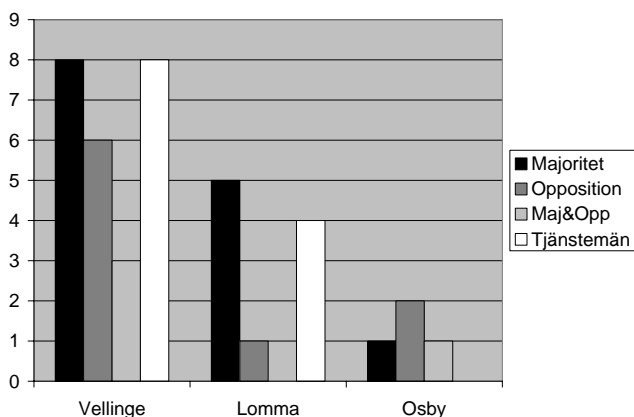

Diagram 3C: Antal citat i 20 upplagor av en lokal tidning 2005-2007 (media2).

diagrammen visar. Det är dock inga avgörande förändringar som hotar resultaten.

Osby har inte enbart proportionellt minst antal politiska artiklar, i jämförelse har man också en mindre andel av de direkta citaten (diagram 3C). Visserligen är man den enda kommunen där oppositionen har fler artiklar än majoriteten¹³, men det totala antalet citat från Osby

är så pass få att skillnaden är försumbar och skulle kunna vara rent slumpmässig. Jämför man kommunerna emellan har Vellinge både absolut, och relativt till antalet politiska artiklar, fler citat från såväl opposition som majoritet. Lomma intar en medelposition där majoriteten ofta kommer till tals, men oppositionen mer sällan.

Det kan också noteras hur tjänstemännens roll minskat i samtliga kommuner i jämförelse med mätningen 05-07.

2.3.4 Sammanfattning.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att de resultat som vi fick fram i undersökningen 05-07 var radikalt annorlunda från 84-86 varför resultaten inte kan härledas till utomstående variabler såsom geografisk placering, befolkningsstorlek och dylikt. Enda undantaget vore Lommas svaga nyhetsbevakning i jäm-

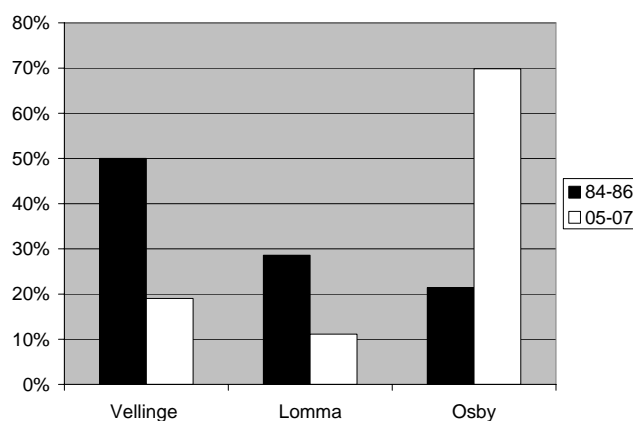

Diagram 4: Relativt antal politiska nyheter (media1 & media2).

¹³ Räkningar med även debattartiklar och insändare har dock även Vellinges opposition något fler artiklar än majoriteten.

förelse med Vellinge som skulle kunna förklaras med dess relativa befolkningsstorlek med närliggande kommuner.

I diagram 4 kan vi se alla kommunernas politiska nyhetsbevakning i båda undersökningarna som procent av de sammanlagda uppmätta politiska nyheterna. Utvecklingen som skett är tydlig. I enparti- och majoritetskommunerna Vellinge och Lomma har nyhetsbevakningen sjunkit. Däremot i Osby, där man på 90- och 2000-talet haft en osäker majoritetsställning med många byten mellan blocken, har bevakningen ökat mycket kraftigt.

Resultaten förstärker våra teser. Enpartistyre påverkar det politiska samtalet på den mediala arenan i negativ riktning. Lomma Kommuns siffror antyder dock att det inte är själva enpartistyret i sig som orsakar detta, utan långvarigt majoritetsstyre, oavsett antalet partier.

2.3.5 Andra invändningar

Den arbetsmetod vi använt oss av har en del subjektiva inslag. I vissa av bedömningarna kan dock reliabiliteten betraktas som mycket god. Exempelvis är mätningen av hur många artiklar som publicerats om varje kommun eller antalet artiklar med direkta citat ytterst intersubjektiva. De avgränsningar vi använt oss av där är tydliga och klara och materialet har inte försett oss med några oförutsedda svårigheter.

Desto mer subjektiv är då bedömningen av artiklarnas storlek och avvägningen vad som är politiskt eller inte. För att säkerställa att alla tidningar utsetts för samma bedömningar har vi låtit samma person stå för samtliga mätningar. Ett ytterligare sätt att säkerställa en jämn bedömning vore en dubbelkodning, Antingen genom att låta samma person analysera en del av materialet igen för att se om man gjort en enhetlig bedömning, eller låta någon annan göra en analys för att säkerställa intersubjektiviteten (Bergström et al, 2005, s.50-51).

Vi beslutade dock att inte göra någon sådan dubbelkodning, främst med anledning av att de resultat vi fick fram visade på oerhört stora skillnader emellan kommunerna. Med 2,5-3 gånger bättre bevakning i Osby kommun skulle en dubbelkodning inte kunna ge annat än en marginell justering av siffrorna.

3 Slutsats

I teoridelen ställde vi upp tre olika teser för hur enpartistyre och/eller majoritetsstyre påverkar det politiska samtalet. Tes (T1) säger att det inverkar negativt på såväl samtalet i kommunen som i media, (T2) att det enbart har en negativ inverkan på den kommunala arenan och (T3) som säger att det är den mediala arenan som drabbas. Alternativt att ingen av teserna stämmer.

Av de resultat vi samlat ihop har såväl kommunfullmäktigeanalysen som mediaanalysen givit klara utslag, medan intervjuerna är något mer svårtolkade. Något annat var heller inte att vänta. Intervjuerna syftade dels till att upptäcka eventuella skillnader, men också få en mer kvalitativ inblick i kommunerna och samarbetet inom dem.

Vår analys är att resultaten pekar i riktning att enpartistyre inverkar negativt på såväl den mediala som politiska arenan (T1), medan majoritetsstyre enbart har påverkan på den mediala (T3).

Vi börjar med att diskutera den politiska arenan, här pekar både intervjuerna och den kvantitativa mätningen åt samma håll, om än med vissa undantag. De intervjuade i Vellinge har konsekvent svarat mer pessimistiskt än sina partikollegor i Osby och Lomma på frågor om invånarnas engagemang, möjligheten att värva politiker, möjlighet att påverka beslut, föra diskussioner etc. Som Mats Tindberg från Socialdemokraterna konstaterar om samtalet i kommunen ”den ger egentligen ingenting för oppositionen”.

Därmed är det inte heller oväntat att kommunfullmäktigemätningen visar på en betydligt lägre nivå av aktivitet i kommunfullmäktige, samtidigt som oppositionen är underrepresenterad i nästan samtliga nämnder. Resultaten pekar entydligt på att det är enpartistyret och inte majoritetsstyret som orsakar dessa skillnader.

På den mediala arenan är resultaten från den kvantitativa undersökning väldigt tydliga. Jämför man resultaten 84-86 med 05-07 ser man hur majoritetsstyreskommunerna Vellinge och Lomma haft en klart negativ trend, medan Osby haft en oerhört positiv. Det skrivs mer om kommunen i allmänhet, om politiken i kommunen och om dess politiker och partier i Osby än i de andra kommunerna.

När man intervjuar politikerna i kommunerna så uppstår dock en annan bild. De flesta personerna var mycket tillfreds med mediabevakningen. Objektiv och representativ svarade de flesta. Det enda klara undantaget från detta var oppositionen i Osby, där båda intervjuade klagade på Norra Skånes centerpartistiska vinkling.

Det finns ingen självklart förklaring till denna diskrepans mellan resultaten. En reflektion är naturligtvis att de svarande inte enbart syftar på kvantiteten, hur ofta de kommer med i tidningen, utan och på hur de framställs. I det material vi

har använt oss av finns det inga direkt märkbara skillnader mellan hur oppositionen och majoriteten beskrivs. Dessvärre kan man dock konstatera att det hade behövts betydligt mer material för att dra några säkra slutsatser.

Sammantaget kan man konstatera att våra resultat pekar på att tes (T1) stämmer vad gäller enpartistyre. Såväl på den politiska som mediala arenan har testkommunen Vellinge visat på sämre resultat, som inte är historiskt betingade. Med tanke på Lommas resultat verkar det på den mediala arenan främst vara majoritetsstyret som har påverkan på resultatet och inte enpartistyret i sig självt.

3.1 Möjliga invändningar & fortsatt forskning

En möjlig invändning, som några av de intervjuade omedvetet påmint oss om, är storleken på den styrande majoriteten. Är det konstigt att det är mindre diskussion och samarbete i Vellinge, där moderaterna har ett folkligt stöd på nära 70% än i Osby där det enbart skiljer ett mandat?

Den normativa frågan, hur stort stöd man behöver ha innan man kan strunta i att lyssna på minoriteten, lämnar vi till läsaren. Det är inte önskvärt att här dra upp en godtycklig procentspär. Snarare vore det önskvärt att ytterligare forska vidare och se om resultaten står sig även vid mindre ”överlägsna” enpartistyren, med runt 55-60%.

Vad vi kan säga är dock att skillnaderna mellan Lomma och Vellinge inte kan förklaras därvid. Enpartistyret i Vellinge kommun och koalitionsstyret i Lomma har nästintill identisk storlek på majoriteten¹⁴. På den politiska arenan är därför resultaten klara. På den mediala arenan är den normativa frågan mindre kontroversiell. Det finns ingen anledning varför invånare i kommuner med stora majoriteter borde få mindre information om vad som sker.

Avslutningsvis vill vi resa ett varningens finger mot att dra alltför stora slutsatser av de resultat vi funnit. Även om det mesta pekar i samma riktning är de tre kommunerna vi valt ut ett alltför litet urval för att dra några säkra slutsatser. De tre kommunerna är noggrant utvalda för att eliminera spuriösa samband och utomliggande variabler, men det är samtidigt omöjligt att utesluta alla tänkbara faktorer (eller ren slump). En mer kvantitativ, snarare än komparativ, studie hade kunnat ge svar på huruvida resultaten vi funnit är representativa för kommuner i allmänhet.

¹⁴ 32 mandat av 45 i Lomma (71,4%), 35 av 49 mandat i Vellinge (71,1%) (Valmyndigheten, 2007)

4 Referenser

4.1 Primärmaterial

Kommunfullmäktigeundersökning

Kfp1= Vellinge Kommun, *Kommunfullmäktigeprotokoll*, 2005 & 2006

Osby Kommun, *Kommunfullmäktigeprotokoll*, 2005 & 2006

Lomma Kommun, *Kommunfullmäktigeprotokoll*, 2005 & 2006

Kfp2= Vellinge Kommun, *Kommunfullmäktigeprotokoll*, 1984 & 1985

Osby Kommun, *Kommunfullmäktigeprotokoll*, 1984 & 1985

Lomma Kommun, *Kommunfullmäktigeprotokoll*, 1984 & 1985

Mediaundersökning:

Media1= *Norra Skåne*, 2007-08-19, 2007-06-30, 2007-05-11, 2007-03-22, 2007-01-31, 2006-12-12, 2006-10-23, 2006-09-03, 2006-07-15, 2006-05-26, 2006-04-06, 2006-02-15, 2005-12-27, 2005-11-07, 2005-09-18, 2005-07-30, 2005-06-10, 2005-04-21, 2005-03-02, 2005-01-11.

Sydsvenskan, 2007-08-19, 2007-06-30, 2007-05-11, 2007-03-22, 2007-01-31, 2006-12-12, 2006-10-23, 2006-09-03, 2006-07-15, 2006-05-26, 2006-04-06, 2006-02-15, 2005-12-27, 2005-11-07, 2005-09-18, 2005-07-30, 2005-06-10, 2005-04-21, 2005-03-02, 2005-01-11.

Media2= *Norra Skåne*, 1986-08-19, 1986-06-30, 1986-05-11, 1986-03-22, 1986-01-31, 1985-12-12, 1985-10-23, 1985-09-03, 1985-07-15, 1985-05-26, 1985-04-06, 1985-02-15, 1984-12-27, 1984-11-07, 1984-09-18, 1984-07-30, 1984-06-10, 1984-04-21, 1984-03-02, 1984-01-12.

Sydsvenskan, 1986-08-19, 1986-06-30, 1986-05-11, 1986-03-22, 1986-01-31, 1985-12-12, 1985-10-23, 1985-09-03, 1985-07-15, 1985-05-26, 1985-04-06, 1985-02-15, 1984-12-27, 1984-11-07, 1984-09-18, 1984-07-30, 1984-06-10, 1984-04-21, 1984-03-02, 1984-01-12.

Telefonintervjuer:

Vellinge kommun:

Cedergren Hans, Moderat ledamot i kommunfullmäktige, 2007-12-12.

Ståhlfors, Mikael, Moderat ledamot i kommunfullmäktige, 2007-12-12.

Svensson, Jonas, Folkpartistisk ledamot i kommunfullmäktige, 2007-12-12.

Tindberg, Mats, Socialdemokratisk ledamot i kommunfullmäktige, 2007-12-13.

Lomma kommun:

Bennesh, Robert, Moderat ledamot i kommunfullmäktige, 2007-12-13.

Lundh, Rolf, Folkpartistisk ledamot i kommunfullmäktige, 2007-12-13.

Nilsson, Karl Gustav, Socialdemokratisk ledamot i kommunfullmäktige, 2007-12-17.

Setthammar, Karin, Socialdemokratisk ledamot i kommunfullmäktige, 2007-12-17.

Osby kommun:

Ivarsson, Dag, Moderat ledamot i kommunfullmäktige, 2007-12-19.

Nilsson, Erland, Socialdemokratisk ledamot i kommunfullmäktige, 2007-12-19.

Nordström, Karin, Socialdemokratisk ledamot i kommunfullmäktige, 2007-12-27.

Pettersson, Anders, Centerpartistisk ledamot i kommunfullmäktige, 2007-12-20.

4.2 Sekundärkällor

Amnå, Erik, (108), i Gilljam, Mikael - Hermansson, Jörgen, (red), 2003, *Demokratins mekanismer*. 1a upplagan, Malmö, Liber.

Bergström, Göran, et al 2005. *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig textanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Dagspress, 2007, <http://www.dagspress.se/>, 2 november 2007

Diamond, Larry, 2002. "Thinking about Hybrid Regimes." *Journal of Democracy*, vol. 13, no 2, 21-35

Esaiasson, Peter, et al, 2007. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 3e uppl. Stockholm: Norstedts juridik.

Jerit, Jennifer, et al, 2006, "Citizens, knowledge, and the information environment." *American Journal of Political Science*, vol. 50, no 2, 266-282

Karlsson, Christer, (214-218) i Gilljam, Mikael - Hermansson, Jörgen, (red), 2003, *Demokratins mekanismer*. 1a upplagan, Malmö, Liber.

Ljunggren, Stig-Björn, 2007. "Ett brev till Reinfeldt inför partistämman." *Sydsvenskan*, 2007-10-24.

Lomma Kommun, 2007, www.lomma.se, 2 December 2007

Osby Kommun, 2007, www.osby.se, 2 December 2007

Sjölin, Mats, 1985. *Kommunalpolitiken i massmediernas spegel: en studie av dagspressens och lokalradions bevakning av fem kommuner*. Lund: Dialogos.

Statistiska Centralbyrån, 2007a. "Kommunfullmäktigval - erhållna mandat efter kommun och parti. Valår 1982-2006." www.scb.se, 31 oktober 2007

- Statistiska Centralbyrån, 2007b. ” *Folkmängd i riket, län och kommuner 31/12/2006 och befolkningsförändringar 2006.*” www.scb.se, 11 November 2007
- Statistiska Centralbyrån, 2007c. ”*Kommuner i siffror och kartor.*” www.scb.se 11 November 2007
- TS-boken, 1985, Stockholm: Tidningsstatistik (TS).
- Vellinge Kommun, 2007, www.vellinge.se, 2 December 2007
- Yack, Bernard, 2006. “*Rhetoric and Public Reasoning: An Aristotelian Understanding of Political Deliberation.*” *Political Theory* vol. 34, no 4, 417-438, <http://ptx.sagepub.com/cgi/content/abstract/34/4/417>, 11 November 2006

Bilaga 1

	Vellinge	Lomma	Osby
Kommunfullmäktigetid 2005 ¹⁵	593	882	1000
Kommunfullmäktigetid 2006	581	1035	860
Tid/ärende 2005	6.44	7.11	7.33
Tid/ärende 2006	3.83	5.41	5.73
Ärenden 2005	92	124	136
Ärenden 2006	144	191	150
Kommunfullmäktigetid 1984	920	1070	1305
Kommunfullmäktigetid 1985	980	940	1280
Tid/ärende 1984	4.16	8.56	7.25
Tid/ärende 1985	4.31	8.46	7.48
Ärenden 1984	221	125	180
Ärenden 1985	227	111	171

¹⁵ Tid i minuter

Bilaga 2

Kodschema

Kommunartikel

Artikel som av tidningen är klassificerad med kommunnamn och/eller namn på kommundel i kommunen, alternativt artikel som explicit behandlar händelser inträffade i kommunen.

Datum

År-månad-dag

Utgivningsdatum för tidning som artikeln publicerats i

Artikeltyp

1 Nyhetsartikel

Artikel skriven ur tredjepersonsperspektiv som återger en inträffad händelse.

2 Ledare

Artikel publicerad på tidningens ledarsida.

3 Debattartikel/insändare

Artikel inskickad till tidningen utifrån som argumenterar för någon specifik åsikt.

4 Förstasidesnyhet

Artikel publicerad på tidningens förstasida.

5 Intervju

Artikel som till största delen är skriven i form av frågor som omedelbart efterföljs av svar givna av en enskild person

Storlek

0 Uppslag

Artikel som sträcker sig över mer än en tidningssida

1 Helsida

Artikel som tar upp hela tidningssidan med undantag för maximalt tre annonser/artiklar av notisstorlek

2 Halvsida

Artikel som tar upp en hela tidningssida på bredden eller längden och samtidigt minimalt halva sidan på andra hållet. Artiklar som tar upp något mer än en halv sida på längden men ej hela tidningssidan på bredden med en spaltbredd ska också klassificeras som Halvsida.

4 Artikel

Artikel som minimalt tar upp mer än en spaltbredd eller på längden överstiger halv tidningssida och samtidigt ej uppfyller kraven för Halvsida.

8 Notis

Artikel som maximalt tar upp en spaltbredd och ej är längre än en halv tidningssida. Även artiklar vars höjd ej överstiger en spaltbredd ska klassificeras som Notis.

Politisk

0 Kriterier för 1 ej uppfyllt

1 Politisk artikel

*Som Politisk klassificeras artikel som behandlar **inomkommunala** angelägenheter med **explicit** fokus på det politiska beslutsfattandet, de politiska partierna eller verksamhet som drivs, finansieras eller sponsras av kommunen.*

Majoritet

0 Kriterier för 1 ej uppfyllt

1 Citat eller referat från politiker eller parti från majoriteten

Direkt citat eller referat från person som har presenterats med partibeteckning tillhörande majoritetskonstellationen, alternativt med titeln kommunalråd eller kommunfullmäktiges ordförande eller

Direkt utdrag eller referat av text skriven av något av majoritetskonstellationens partier, såsom motioner, interpellationer etc.

Opposition

0 Kriterier för 1 ej uppfyllt

1 Citat eller referat från politiker eller parti från oppositionen

Direkt citat eller referat från person som har presenterats med partibeteckning ej tillhörande majoritetskonstellationen, alternativt med titeln oppositionsråd.

Direkt utdrag eller referat av text skriven av något av oppositionens partier, såsom motioner, interpellationer etc.

Tjänsteman

0 Kriterier för 1 ej uppfyllt

1 Citat eller referat från kommunal tjänsteman

Direkt citat eller referat från person som arbetar inom kommunens verksamhet. Hit räknas tjänstemän på kommunens nämnder och förvaltningar, samt högsta ansvariga personer för de praktiska verksamheterna (såsom platschef på skola, ordförande för kommunens sophämningsföretag etc, men inte personal lägre ner i hierarkin, såsom lärare eller sophämtare.

Utomstående

0 Kriterier för 1 ej uppfyllt

1 Citat eller referat från personer som ej uppfyller kriterier för majoritet, opposition eller tjänsteman

Direkt citat, referat eller utdrag från text som härstammar från person eller organisation som ej uppfyller kriterier för att klassificeras som Majoritet, Opposition eller tjänsteman.

Sammanfattning, undersökning 2005-2007

	Vellinge	Lomma	Osby
Antal artiklar	56	13	131
-varav nyheter	46	12	121
-varav uppslag	1	1	0
-varav helsida	9	1	2
-varav halvsida	6	0	16
-varav artikel	20	4	75
-varav notis	20	7	38
Politiska artiklar	19	8	50
-varav nyheter	12	7	44
-varav debattartklar	7	0	3
-varav övrigt	0	1	3
-varav helsida	3	1	0
-varav halvsida	0	0	9
-varav artikel	9	4	35
-varav notis	7	3	6
	Citat		
Majoritet	3	1	12
-varav politiskt	3	1	12
-varav nyheter	3	1	12
-varav debattartklar	0	0	0
-varav övrigt	0	0	0
-varav helsida	1	0	0
-varav halvsida	0	0	2
-varav artikel	2	0	9
-varav notis	0	1	1
Opposition	1	0	8
- varav politiskt	1	0	8
-varav nyheter	0	0	7
-varav debattartklar	1	0	1
-varav övrigt	0	0	0
-varav helsida	0	0	0
-varav halvsida	0	0	1
-varav artikel	1	0	6
-varav notis	0	0	1

Maj & Opp	0	0	6
- varav politiskt	0	0	6
-varav nyheter	0	0	6
-varav debattartklar	0	0	0
-varav övrigt	0	0	0
-varav helsida	0	0	0
-varav halvsida	0	0	1
-varav artikel	0	0	4
-varav notis	0	0	1
Tjänstemän	4	4	24
- varav politiskt	4	4	24
-varav nyheter	4	4	23
-varav debattartklar	0	0	0
-varav övrigt	0	0	1
-varav helsida	0	0	0
-varav halvsida	1	0	4
-varav artikel	3	3	19
-varav notis	0	1	1
Civila	34	6	53
- varav politiskt	10	5	15
-varav nyheter	26	5	47
-varav debattartklar	7	0	2
-varav övrigt	1	1	4
-varav uppslag	0	1	0
-varav helsida	9	1	2
-varav halvsida	6	0	13
-varav artikel	11	3	30
-varav notis	8	1	8
Ingen	17	4	48
- varav politiskt	4	0	5

Sammanfattning, undersökning 1984-1986

	Vellinge	Lomma	Osby
Antal artiklar	53	26	38
varav nyheter	50	25	38
varav uppslag	1	1	0
varav helsida	2	2	0
varav halvsida	10	3	7
varav artikel	17	8	28
varav notis	23	12	3
Politiska artiklar	38	20	15
varav nyheter	35	20	15
varav debattartklar	3	0	0
varav övrigt	0	0	0
varav uppslag	0	1	0
varav helsida	0	1	0
varav halvsida	6	1	4
varav artikel	14	8	9
varav notis	18	9	2
	Citat		
Majoritet	8	5	1
varav politiskt	8	5	1
varav nyheter	8	5	1
varav debattartklar	0	0	0
varav övrigt	0	0	0
varav uppslag	0	1	0
varav helsida	0	0	0
varav halvsida	2	0	0
varav artikel	4	4	1
varav notis	2	0	0
Opposition	9	1	2
varav politiskt	9	1	2
varav nyheter	6	1	2
varav debattartklar	3	0	0

varav övrigt	0	0	0
uppslag	0	0	0
varav helsida	0	0	0
varav halvsida	2	1	1
varav artikel	5	0	1
varav notis	2	0	0
Majoritet & Opposition	3	0	1
varav politiskt	3	0	1
varav nyheter	3	0	1
varav debattartklar	0	0	0
varav övrigt	0	0	0
varav uppslag	0	0	0
varav helsida	0	0	0
varav halvsida	1	0	0
varav artikel	2	0	1
varav notis	0	0	0
Tjänstemän	8	4	0
varav politiskt	8	4	0
varav nyheter	8	4	0
varav debattartklar	0	0	0
varav övrigt	0	0	0
varav uppslag	0	0	0
varav helsida	0	0	0
varav halvsida	3	0	0
varav artikel	3	2	0
varav notis	2	2	0
Civila	14	7	11
varav politiskt	9	4	4
varav nyheter	8	6	11
varav debattartklar	1	1	0
varav övrigt	0	0	0
varav uppslag	1	0	0
varav helsida	1	2	0

varav halvsida	5	1	4
varav artikel	6	3	7
varav notis	1	1	0
Ingen	21	12	24
varav politiskt	11	10	8